

Fotografska razstava (avtor Jernej Jelen) "Vplivne Slovenke brez ličil"
Avtor: MZEZ/ZAN

Kajti to, kar nas dela enakopravne moškimi, je naša notranja moč. In ta naša notranja moč je tista, ki si bo tudi v mednarodnem prostoru prizadevala za svet enakih možnosti za vse.

Tanja Fajon
ministrica za zunanje in evropske zadeve

UVODNIK

Drage bralke, dragi bralci,

vse najboljše, Diplomatski zvezek! Ob prvi obletnici izhajanja te publikacije velja le ena želja, in sicer tista po čim večji branosti naših vsebin. Tokratna številka je nekoliko obsežnejša – pa naj bo to popotnica v poletje, ko je nekaj več časa za branje tudi česa malo drugačnega. Tega časa pa ne bodo imeli vsi tisti kolegi, ki s polno paro pripravljajo naslednjo, tj. 19. mednarodno konferenco BSF, ki v naslovu nosi vzporedne resničnosti.

Ali v takšnih resničnostih v diplomatski svet vstopajo tudi naši mladi kolegi? Preberite si, zakaj se mladi danes (še) odločajo za diplomatski poklic. Tudi diplomatke so povedale svoje mnenje, zakaj so in vztrajajo v diplomaciji – in to na posebnem dogodku, posvečenem 24. juniju, dnevu žensk v diplomaciji. Razlike in neenakosti v našem poklicu žal še vedno ostajajo. A še veliko več jih je na afriški celini: v organizaciji ministrstva je konec maja potekal Dan Afrike, njegov namen pa je krepitev partnerstev z državami te celine, ki jo imenujejo tudi »celina prihodnosti«.

O prihodnosti v tokratni številki razmišljamo skozi prizmo pripravljenosti nanjo in na nova orodja: ali se je torej mogoče pripraviti na to, kar nas čaka v naslednjih letih? In ali je strateško predvidevanje tisto pravo novo orodje? Kot del priprav na prihodnost je bila organizirana že druga nacionalna konferenca o umetni inteligenci, kjer je bilo govora o novi zakonodaji EU in varnostnih vprašanjih uporabe UI, predstavljeni pa so bili tudi izvrstni domači dosežki s tega področja. In da ne bo preveč zrenja naprej, smo v rubriki *Bilo je ...* zbrali nekaj zanimivih zapisov iz Slovenca izpred 100 let. Pokukali smo tudi v dvorano, kjer je na ogled zbirka slik zaslužnih slovenskih diplomatov. Preberite tudi, kako čebelja diplomacija povezuje v Koreji.

Prijetno in doživetij polno poletje želimo! Do septembra!

Veleposlanica Sabina Stadler Repnik, urednica

VSEBINA

- dan slovenske diplomacije in zaslužni diplomati ter mednarodni dan žensk v diplomaciji

- mladi diplomati o svojem poklicu

- Dan Afrike

- 2. nacionalna konferenca o umetni inteligenci

- Razmišljamo: Prihodnost pripravljenosti

- Blejski strateški forum

- *Bilo je...*

- DKP - tokrat izbrano

- Zadnja stran

DAN SLOVENSKE DIPLOMACIJE IN ZASLUŽNI DIPLOMATI

V Ministrstvu za zunanje in evropske zadeve smo tudi letos zaznamovali 22. maj, dan slovenske diplomacije, ki ga praznujemo ob obletnici vstopa Republike Slovenije v Organizacijo združenih narodov (OZN). Vlada Republike Slovenije je sklep o praznovanju dneva slovenske diplomacije sprejela leta 2004, zamisel o predstavljanju bogate bere delovanja zanimivih posameznikov iz zgodovine slovenske diplomacije pa se je v ministrstvu porodila leta 2014. Ob tem dnevu se tako že vrsto let spominjamo posameznih zaslužnih in uglednih Slovencev, katerih imena in zgodbe velja posebej predstaviti, saj so s svojim delom pustili velik pečat v diplomaciji in mednarodnih odnosih.

Letos, na 22. obletnico članstva Slovenije v OZN, smo se poklonili spominu na veleposlanico **Jožefo Puhar**, ki je delovala kot predsednica Republiškega komiteja za delo v prvi slovenski vladi ter kot ministrica za delo, družino in socialne zadeve. Bila je prva veleposlanica Republike Slovenije v tedanji Republiki Makedoniji in v Republiki Albaniji ter veleposlanica Republike Slovenije v Grčiji, Armeniji, Gruziji in na Cipru, nacionalna koordinatorka Pakta stabilnosti za jugovzhodno Evropo in koordinatorka delovanja Slovenije v Pobudi za sodelovanje v jugovzhodni Evropi. Ministrstvo ji je izkazalo posebno čast za načelno in predano spodbujanje mednarodnih partnerstev in zavzemanje za interese Slovenije v tujini.

Nagovor ministric Tanje Fajon na letošnji slovesnosti / Avtor: MZEZ

Od leta 2004, ko je imel takratni minister za zunanje zadeve dr. Dimitrij Rupel slavnostni nagovor ob prvem dnevu slovenske diplomacije, je ministrstvo že večkrat odprlo svoja vrata obiskovalcem in obudilo spomine na vrsto zaslužnih rojakov, ki so delovali na področju diplomacije. Prva sta bila Slovenca v predvojni jugoslovanski diplomatski službi, **Ciril Kotnik in France Punčuh**, ki sta svoje diplomatsko poslanstvo v temnem obdobju svetovne zgodovine razumela kot možnost ohranjanja humanizma, pokončnosti in izkazovanja osebnega poguma. Na dan slovenske diplomacije leta 2014 smo počastili spomin nanju.

Leta 2015 smo se spomnili izjemnega diplomata **Žige Herbersteina**, ki je deloval v zunanji službi Habsburške monarhije v prvi polovici 16. stoletja. Avtor Moskovskih zapiskov je v štirih desetletjih diplomatske službe opravil skoraj 70 diplomatskih misij in med drugimi leta 1541 dosegel mirovni sporazum s sultanom Sulejmanom Veličastnim. Ptujška knjižnica Ivana Potrča je ob tej priložnosti v ministrstvu postavila razstavo, ki je nastala na podlagi Herbersteinove knjige Ljubemu znanstvu (*lat. Gratae posteritati*).

Dan slovenske diplomacije smo leta 2016, na 130. obletnico njegovega rojstva, posvetili spominu na **Izidorja Cankarja** diplomata, umetnostnega zgodovinarja, pisatelja, novinarja in prevajalca. Diplomatsko pot je začel leta 1936, ko je bil imenovan za pooblaščenega ministra in izrednega poslanika Kraljevine Jugoslavije v Buenos Airesu. Po upokojitvi leta 1947 je nadaljeval svoje raziskovalno, znanstveno in prevajalsko delo. Leta 1953 je bil izvoljen za člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Njegovo delo je na številnih področjih pustilo močne sledi prosvetljenega intelektualca.

AKTUALNO

V naslednjem letu smo se poklonili spominu na **Ignaca Goloba**. V diplomatski službi nekdanje skupne države je deloval skoraj 40 let, med drugim kot veleposlanik v Mehiki in pri OZN (New York). Leta 1991 se je vrnil v Slovenijo in ponudil svojo pomoč pri zahtevnem projektu mednarodnega priznanja in uveljavitve Republike Slovenije. S svojim znanjem, širokim krogom stikov in z velikim ugledom v mednarodnih diplomatskih krogih je znatno prispeval k temu, da je Slovenija manj kot leto dni po razglasitvi samostojnosti postala članica OZN. Ignac Golob je nato v dveh mandatih v Ministrstvu za zunanje zadeve opravljal funkcijo državnega sekretarja.

Leta 2018 smo se v ministrstvu spominjali veleposlanika **Andreja Novaka**, ki je bil prvi slovenski stalni predstavnik pri Svetu Evrope in je že v obdobju osamosvojitve s svojim delom v Strasbourgu pomembno prispeval k temu, da je bila Slovenija v tistem ključnem obdobju slišana in razumljena. Zagotovo sta tudi zaradi njegovega dela sklopa človekovih pravic in pomena demokracije že ves čas prepoznavni prednostni področji slovenske zunanje politike.

Ivana Švegla (Schwegel), ki je bil v času habsburške monarhije konzul v Winnipegu, Denverju in St. Louisu, izvedenec na pariški mirovni konferenci leta 1919 in kraljevi jugoslovanski poslanik v Buenos Airesu, smo se spomnili leta 2019. Z njegovo pomočjo so bile slovenske narodne zahteve predstavljene vodilnim državnikom na pariški mirovni konferenci, med drugim tudi na dveh uradnih sprejemih pri predsedniku Združenih držav Amerike Woodrowu Wilsonu.

Ob 30. obletnici osamosvojitve je ministrstvo obudilo spomin na **dr. Štefana Faleža**, prvega slovenskega veleposlanika pri Svetem sedežu, ki je pomembno pripomogel k temu, da je Sveti sedež že zelo zgodaj priznal Slovenijo. To je pozitivno vplivalo na nadaljnja priznanja Republike Slovenije kot mednarodnega subjekta. Dr. Falež je bil izjemen domoljub in svetovljan širokih obzorij, kar sta pomembni značilnosti dobrega diplomata.

Dan slovenske diplomacije smo leta 2022 posvetili spominu na **dr. Katjo Boh**, prvo veleposlanico Republike Slovenije v Republiki Avstriji. Kot odločna zagovornica človekovih pravic in političnega pluralizma se je v politiko vključila že v 80. letih in postala ministrica za zdravje v prvi demokratično izvoljeni slovenski vladi premiera Lojzeta Peterleta.

Močno sled v slovenskem diplomatskem okolju je pustila tudi veleposlanica **Ida Močivnik**, katere spominu smo se v ministrstvu poklonili lani. Delovala je v republiških in zveznih organih nekdanje Socialistične federativne republike Jugoslavije ter na področju mednarodnih odnosov v Predsedstvu Republike Slovenije. Bila je tudi svetovalka za zunanje zadeve prvega predsednika Republike Slovenije Milana Kučana, veleposlanica Slovenije v Madžarski, Bolgariji, Ukrajini in Moldaviji ter vodja sektorja za sosednje države in Jugovzhodno Evropo.

Mala sejna soba MZEU / Avtor: MZEU/ZAN

AVTENTIČNA MOČ ENAKOPRAVNOSTI

24. junij je svetovni dan žensk v diplomaciji. A vredno se je vprašati, zakaj ga zaznamujemo. Ali je ta dan slavospev diplomatkam in njihovem prispevku v mednarodnih odnosih? Ali gre za opomnik, da takšen dan moramo imeti, da z njim opominjamo na razlike oziroma neenakosti med diplomatkami in diplomati?

Panelistke Stadler Repnik (moderatorka), Kos, Kauther, Levy, Tomič / Avtor: MZEZ

Diplomacija je poseben in ne prav lahek način življenja. Čeprav javnost v tem poklicu vidi predvsem prestiž, gre za veliko odpovedovanja in izzivov, ki pri ženskem delu diplomatskega aparata pridejo še toliko bolj do izraza. O tem in še o marsičem smo se pogovarjali na okrogli mizi, ki jo je odprla ministrica Tanja Fajon.

Svoja razmišljanja so z nami delile: francoska in nemška veleposlanica v Sloveniji, Florence Levy in Nathalie Kauther, veleposlanica Eva Tomič, zdaj svetovalka predsednice RS, in nekdanja veleposlanica Marta Kos, zdaj predsednica Združenja Ona ve.

Čeprav družbo določajo nekateri zgodovinski in družbeni vzorci, se ves čas spreminja in se zato odmika od tradicionalnih vzorcev. Tudi v diplomaciji, kjer morajo posamezniki sprejeti veliko težkih odločitev na račun družine in v dobro diplomacije.

Vloga žensk narašča tudi v diplomaciji – in to iz več razlogov. Znanstveno je dokazano, da vključevanje žensk v diplomatska prizadevanja (npr. pogajanja, vzpostavljanje premirja) prinaša boljše in bolj trajnostne rezultate.

Občutljivost za podrobnosti, vključevanje, različnost perspektiv in nekoliko več empatije so (med drugim) dodana vrednost žensk, ko vsi sedimo za isto odločevalsko ali pogajalsko mizo. Vedno bolj je družbeno sprejemljivo, da ni vedno ženska tista, ki se odreče karieri. Z ustrežno podporo je mogoče biti obenem dobra mati in žena ter poklicno uspešna ženska – in takšna podpora tudi sistemsko narašča. Z naraščanjem števila diplomatk sta vedno bolj opolnomočena tudi njihov glas in vpliv.

In prav to edinstveno zaokrožuje razstava Vplivne Slovenke brez ličil fotografa Jerneja Jelena, ki jo gostimo v ministrstvu, saj poudarja notranjo moč enakopravnosti in avtentičnosti žensk. Ob medsebojni podpori in ob več enakosti nihče ne izgubi možnosti, vsi pa pridobimo.

13. DAN AFRIKE: ZELENI PREHOD KOT POT DO TRAJNOSTNEGA RAZVOJA IN MIRU

V Centru Rog je 22. maja 2024 potekal že 13. dan Afrike, ki so se ga udeležili visoki predstavniki Republike Slovenije in afriških držav. Gre za osrednji dogodek, namenjen krepitvi sodelovanja z Afriko. Kulturni program je obogatilo najbolj množično sodelovanje med slovenskimi in afriškimi glasbeniki doslej.

Namen dogodka, ki ga organizira Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve, je poglobljanje političnega, gospodarskega, kulturnega in drugega sodelovanja med Slovenijo, Evropo in Afriko ter krepitev partnerstva, ki temelji na obojestranskem spoštovanju in zaupanju. To je pomembno vodilo pri organizaciji razprav. Prizadevamo si namreč, da bi Slovenija, Evropa in Afrika o globalnih izzivih razpravljale kot enakovredne partnerice.

Panel voditeljev na Dnevu Afrike 2024 /Avtor: MZEZ

Ministrstvo je konferenco organiziralo v sodelovanju z Evropsko komisijo in inštitutom Chatham House. Gostiteljica je bila ministrica za zunanje in evropske zadeve Tanja Fajon, častna pokroviteljica pa predsednica Republike Slovenije Nataša Pirc Musar. Tema letošnjega Dneva Afrike je bila krepitev partnerstva na področju zelenega prehoda.

Za izbiro te teme smo imeli več razlogov. Prvi je njena aktualnost tako v Evropi kot v Afriki. Glede zelenega prehoda na obeh celinah poteka široka razprava.

Države se namreč dobro zavedajo, da lahko ta razprava spremeni ne samo razmerja znotraj posameznih družb, pač pa tudi med državami oz. njihovimi gospodarstvi. Drugi razlogi so, da nas ta tema združuje in ne razdvaja, da se lahko o njej pogovarjamo kot partnerji, da ima poleg politične tudi druge komponente, kot so gospodarska, znanstvena, tehnološka in kulturna, in da lahko Slovenija na tem področju ponudi rešitve.

Lani smo na Dnevu Afrike zabeležili najvišjo in največjo udeležbo visokih gostov iz Afrike doslej – štirih zunanjih ministrov – a je bila raven letošnje udeležbe še višja. V imenu Ruande se je dogodka udeležila predsednica Poslanske zbornice Donatille Mukabalisa. Drugi visoki afriški gost je bil malavijski minister za informatiko in digitalizacijo Moses Kunkuyu Kalongashawa. To kaže na vedno večji ugled, ki ga naš Dan Afrike uživa med afriškimi državami.

Ministrica Tanja Fajon je na panelu voditeljev poudarila vpliv podnebnih sprememb, zlasti na Afriko, in pozvala k pravičnemu sodelovanju med Evropo in Afriko. Opozorila je na zaostajanje pri podnebnih ciljih in na slovenska prizadevanja v okviru globalnih pogajanj o podnebni politiki. Visoka gosta iz Ruande in Malavija sta poudarila potrebo po naložbah v zeleno energijo in tehnologijo ter partnerstvu z razvitim svetom. Predsednica Državnega zbora Urška Klakočar Zupančič je izrazila zaskrbljenost nad zmanjšanjem pomena zelenega prehoda v novi strategiji EU. Posebna predstavnica EU za Sahel Emanuela Del Re je opozorila na vpliv podnebnih sprememb na varnost v Afriki.

Panel o gospodarskem sodelovanju se je osredotočil na pomen zelenega prehoda za gospodarsko rast in socialno pravičnost v Afriki.

Afrika in zeleni prehod

V večjem delu Afrike je poraba fosilnih goriv izjemno majhna, zato zeleni prehod za Afriko ne pomeni istega kot za razviti svet. Zeleni prehod bo Afriki omogočil predvsem nadaljnji gospodarski razvoj brez izpustov CO₂ in izboljšal dostopnost prebivalstva do električne energije, kar bo pospešilo gospodarski razvoj. Kar polovica afriškega prebivalstva danes namreč nima dostopa do elektrike. Zaradi bogatih obnovljivih virov energije ter surovin za izdelavo naprav za proizvodnjo elektrike iz obnovljivih virov predstavlja zeleni prehod izjemen potencial za gospodarski razvoj afriške celine.

Na panelu o meduniverzitetnem in tehnološkem sodelovanju je bilo predstavljeno partnerstvo med Afriško zvezo raziskovalnih univerz (ARUA) in Cehom evropskih raziskovalno intenzivnih univerz (The Guild), katerega članica je tudi Univerza v Ljubljani.

Presečna tema celotne konference je bilo razvojno sodelovanje, saj ima večina slovenskih projektov v Afriki razvojno komponento, poleg tega pa je Afrika prednostno področje slovenskega razvojnega sodelovanja. Veleposlanik Edvin Skrt, generalni direktor Direktorata za razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč, je predstavil politiko in aktivnosti slovenskega razvojnega sodelovanja.

Polna dvorana v Centru Rog/ Avtor: MZEZ

Tudi sicer so bile predstavitve aktivnosti Slovenije v Afriki pomemben element letošnjega Dneva Afrike, saj lahko prispevajo k novim zamislim in sodelovanjem v prihodnosti. Predstavnik Centra odličnosti Vesolje, znanost in tehnologije (Vesolje-SI) je predstavil nov meduniverzitetni razvojni projekt v Keniji na področju satelitske tehnologije in digitalnih modelov. Stiki, ki so privedli do uresničitve projekta, so bili stkani na lanskoletnem Dnevu Afrike. Poleg tega so predstavnice treh slovenskih nevladnih organizacij zainteresirane udeležence seznanile s svojim uspešnim sodelovanjem v evropsko-afriških kulturnih projektih.

Podobno kot konferenca je bil tudi kulturni program Dneva Afrike zasnovan v duhu partnerstva, sodelovanja in dialoga med Slovenijo in Afriko. Organiziran je bil v sodelovanju s Kulturnim društvom 13. V programu so skupaj nastopili afriški in slovenski glasbeniki, pri čemer so prepletli različne glasbene tradicije – od tradicionalne afriške glasbe do jaza – in ustvarili enkratno glasbeno fuzijo. Program je potekal v parku pred Centrom Rog. Glavna gosta večera sta bila Majid Bekkas iz Maroka in Njami Sitson iz Kameruna, spremljali pa so ju slovenski instrumentalisti. Predstavila se je tudi afriška diaspora v Sloveniji. Osrednji del nastopa je za program Ars že drugo leto zapored zvočno posnela RTV Slovenija, kar je svojevrstno priznanje.

Letos smo prvič pripravili tudi obsežnejši spremljevalni program s stojnicami, na katerih so predstavniki afriške diaspore prodajali ročno narejene afriške izdelke, umetnine in kulinarčne specialitete. Poleg njih so se na stojnicah predstavili tudi veleposlaništvi Kraljevine Maroko in Burkine Faso, Univerza v Ljubljani in Platforma Sloga.

Kljub bistveno skromnejšemu proračunu v primerjavi z lanskim letom nam je uspelo izvesti kakovostno konferenco z visokimi in zanimivimi gosti iz mnogih afriških in evropskih držav ter pripraviti izvrsten kulturni in spremljevalni program. Našteli smo 180 udeležencev iz 38 držav. Vedno večji interes, ki ga za udeležbo na dogodku izkazuje slovenska in tuja publika, vključno s številnimi afriškimi veleposlaništvimi, je zelo dobra popotnica za nadaljnji razvoj Dneva Afrike.

Predstavitve veleposlaništev / Avtor: MZEZ

Mreženje udeležencev konference/Avtor: MZEZ

Program, video posnetek in poročilo o letošnjem Dnevu Afrike so dostopni [tu](#).

DRUGA NACIONALNA KONFERENCA O UMETNI INTELIGENCI UMETNA INTELIGENCA – SMERI RAZVOJA IN MEDNARODNE SINERGIJE JABLE, 4. JUNIJ 2024

Druga nacionalna konferenca o UI (prvo smo organizirali lani novembra, prav tako na gradu Jable) je bila namenjena pregledu in izvajanju možnih rešitev za uvajanje sistemov UI, ki bodo koristili gospodarstvu, javni upravi, diplomaciji, krepitvi mednarodnega sodelovanja in povezovanju med vsemi ključnimi deležniki v Sloveniji. Nenazadnje pa tudi iskanju priložnosti, ki jih umetna inteligenca prinaša za mednarodno prepoznavnost Slovenije.

PR RS Musar, ministri Fajon, Stojmenova Duh in Šarec
Avtor: MZEZ/ZAN

Konferenco je z uvodnim nagovorom odprla predsednica Republike Slovenije Nataša Pirc Musar, ki je opozorila predvsem na potrebno pravno regulativo področja UI, etiko in zaščito človekovih pravic, pomen nadzora nad delovanjem UI, pa tudi na problematiko širjenja dezinformacij in preprečevanje tega pojava. Sledili so še nagovori ministrice za zunanje in evropske zadeve Tanje Fajon, ki je izrazila zadovoljstvo ob drugi nacionalni konferenci o UI in njenem pomenu za diplomacijo, ministrice za digitalno preobrazbo dr. Emilije Stojmenove Duh, ki je spomnila na pomen znanja, etike in zakonske ureditve pri uvajanju UI in ministra za obrambo Marjana Šarca, ki je med drugim spregovoril o velikem potencialu UI za spremembe na boljše in hkrati opozoril na pasti, povezane s to tehnologijo.

Uvodnim nagovorom so sledili trije paneli. Prvi panel je obravnaval novo zakonodajo EU ter izvajanje Nacionalnega programa spodbujanja razvoja in uporabe UI. Dejstvo je, da je nova zakonodaja EU, potrjena marca v Evropskem parlamentu, nujno potrebna za nadzor nad sistemi UI, na nas pa je njeno uvajanje in implementiranje v slovenski pravni okvir. Seveda se pri implementaciji zakonodaje postavlja veliko vprašanje globalnega pristopa k temu področju, predvsem pri vodilnih državah, kot sta ZDA in Kitajska. Opozorjeno je bilo še, da na žalost prihaja do zamud pri izvajanju nacionalnega programa za UI.

Drugi panel se je posvetil UI v povezavi s kibernetскими grožnjami in zaščito pred hibridnim vojskovanjem. Obravnavane teme so danes ključne tako pri doseganju prednosti kot pri zagotavljanju obrambe in miru na vseh področjih družbe.

V tretjem panelu so predstavniki raziskovalnih organizacij, inštitutov ter podjetij predstavili 16 inovativnih, zelo raznolikih in izredno zanimivih slovenskih izdelkov s področja UI – predstavitve so objavljene [na spletni strani konference](#).

Velik interes in veliko število udeležencev tudi na letošnji konferenci (več kot 300 prijav) potrjujeta potrebo po nadaljnjem pogovoru o sodelovanju pri določanju smernic, reševanju ključnih izzivov ter implementaciji in uporabi UI na vseh področjih znotraj in zunaj Slovenije ter o večji možnosti za izrabo znanja, ki ga imamo v Sloveniji. Številna vprašanja in pričakovanja glede naslednje, tretje konference, ter kar nekaj zaradi časovnih omejitev izpuščenih tem in vsebin so indikator, da to področje ne sme biti le stvar akademske, gospodarske ali politične sfere, ampak mora vključevati tudi širšo javnost, ki je ključni uporabnik te tehnologije. Razvoj na tem področju je bliskovit, in če ne bomo sledili trendom, bomo ne samo obstali na mestu, ampak v primerjavi z drugimi državami močno nazadovali.

Konferenci je organiziralo Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve v sodelovanju z Ministrstvom za digitalno preobrazbo, Ministrstvom za obrambo ter z Ministrstvom za visoko šolstvo, znanost in inovacije, sodelovali pa so tudi Gospodarska zbornica Slovenije in najbolj ugledne akademsko-raziskovalne ustanove iz Slovenije.

MLAJŠI POGLED NA DIPLOMACIJO II

Objavljamo drugi del prispevkov kolegov diplomatov, ki so se našemu ministrstvu pridružili v zadnjih letih. Tudi njih smo vprašali, kako in zakaj so se znašli v diplomatskih vrstah ter kaj jim diplomacija pomeni.

Splet zanimivih okoliščin je kriv, da sem se znašla v diplomaciji. Niti kot študentka (novinarstva in potem latinskoameriških študij) niti pozneje nisem razmišljala o tem poklicu, čeprav so me vedno zanimali mednarodno sodelovanje, ljudje in tuji jeziki. Tako sem prve delovne izkušnje nabirala v novinarstvu, nato še v odnosih z javnostmi, prevajanju, pozneje pa kot urednica v mednarodni založbi. Dokler nisem v nekem obdobju, ko sem živela v Braziliji in se precej aktivno (tudi tekmovalno) ukvarjala s tekom, decembra 2014 prejela telefonskega klica, ali bi lahko prišla za nekaj tednov pomagat v tajništvo na Veleposlaništvo RS v Brasilii. Odločitev ni bila lahka, saj sem imela drugačne načrte. Ravno takrat mi je moj tekaški menedžer uredil pomemben nastop med elitnimi tekači na silvestrskem teku v Luandi. A vendar me je nekaj vztrajno vleklo na slovensko predstavništvo.

Tako sem se tik pred novim letom namesto na letalo za Angolo usedla za mizo v pisarni veleposlaništva. Prvotno načrtovano kratko sodelovanje je preraslo v nekajletno pestro sodelovanje, kjer mi je bilo v veliko veselje pripravljati kulturne projekte in prispevati svoj delež k javni diplomaciji, nato pa še h gospodarski. Bila sem del majhne, a odlične ekipe s super sodelavci. Vse bolj sem čutila, da mi diplomacija leze pod kožo in da si želim v življenju početi prav to. Nekaj let pozneje sem bila že preseljena v Slovenijo in ekipi MZEZ sem se pridružila decembra 2019.

Po vseh dosedanjih izkušnjah, od veleposlaništva v Brasilii, prek ministrstva do veleposlaništva v Madridu, ter ob možnosti učiti se od izkušenih diplomatov in diplomatov lahko rečem, da si težko predstavljam bolj zanimivo, razgibano in izpolnjujoče delo. Širjenje obzorij in zavedanje, da delaš za dobro države in še širše ter da bo morda delček tvojega truda pripomogel k učinkovitim rešitvam različnih problemov, hkrati pa občutek, da nikoli ne veš dovolj in se moraš neprenehoma učiti – to je nekaj edinstvenega.

Največji izziv pri tem poklicu pa je iskanje ravnotežja med delom in zasebnim življenjem, saj te delo kar pogoltne, sploh v zunanji službi, in brez močne podpore družine (sliši se tako zelo klišejsko, a je še kako res!) ga težko dobro opravljati.

**Mojca Grandovec, I. sekretarka
Veleposlaništvo RS v Madridu**

Zakaj ravno diplomacija? Zakaj šele sedaj? Želja postati diplomat je v meni začela tleti že med študijem na pravni fakulteti, ko sem z največjim zanimanjem poslušal predavanja – najprej iz evropskega in potem mednarodnega prava. Želja postati diplomat je tako zamenjala željo postati sodnik. No, najprej nisem postal nič od tega, saj me je želja po znanju tujih jezikov v kombinaciji z zanimanjem za evropsko in mednarodno pravo pripeljala v projekt ustvarjanja slovenske različice *acquis communautaire* (pridobitev na področju evropskega pravnega reda) najprej primarne in potem sekundarne zakonodaje ter prenašanja evropske zakonodaje v nacionalni pravni red. To se je potem nadaljevalo še s prevajanjem zgodovinske sodne prakse Sodišča Evropske unije. Zelo zanimivi in poučni projekti, zelo dobri za izpopolnjevanje v znanju jezikov in pravne teorije, vendar še kar daleč od diplomacije.

A želja je bila in vedno večja, prave priložnosti za prestop pa kar nekako ni bilo, a sem vedel, da bo in to takrat, ko bo pravi čas. Nikoli nisem mislil, da je prišla prepozno, kajti vse se zgodi ob svojem, za svoj primer lahko rečem, pravem času, ko se telo umiri in glava razjasni. Bil je čas kovida, čas umiritve in tehtnega razmisleka – in padla je odločitev, *“le moment est venu”*. In zgodilo se je, prišel sem na zunanje ministrstvo, kjer sem se zaradi svojega predhodnega dela in stikov od samega začetka zelo prijetno počutil.

In diplomacija? Je to kar počnemo – je poslanstvo, ki ima v sebi nekaj prijetnega in pomirjajočega. Je kot umetnost in druge lepe stvari, ki prihajajo in jih ne more biti preveč. Menim, da je diplomacija nekaj, česar se v veliki meri lahko priučimo, a to je mogoče le, če imamo občutek zanjo že v sebi. Zato diplomacija.

**David Weindorfer, minister svetovalec
Veleposlaništvo RS v Parizu**

V spodnjih vrsticah skušam najti odgovor na vprašanje, zakaj sem diplomat. Zdi se mi, da bom do nečesa, kar bi lahko spominjalo na odgovor, prišel s selektivnim obujanjem spominov o poti, ki me je pripeljala do ministrstva.

Ne vem točno, zakaj, in ne vem točno, kdaj, vendar nekje sredi najstniških let sem začel brati dnevne časopise, v njih pa izključno rubriko Svet. Kmalu se je začela oblikovati romantična predstava sveta onkraj rodne grude in z njo tudi nič manj romantična predstava o poklicu diplomata. *“I was hooked”*, bi rekli Američani, in odtlej sem svojo prihodnost videl v enem od predstavništev v tujini. Ali pa za kamero, takrat namreč še nisem opustil najstniških sanj o filmski karieri.

Z nadaljevanjem izobraževanja in po izmenjavi prek programa Erasmus me je doletel prvi stik z diplomacijo – kot prostovoljec sem pomagal na Veleposlaništvo RS v Berlinu.

AKTUALNO

Sanje o razgibanem in razmeroma udobnem življenju so se razpočile kot milni mehurček, realnost mednarodnih odnosov in slovenske diplomacije pa me je zadela kot kamen. Začeni z dejstvom, da je bila zaradi varčevalnih ukrepov teden pred mojim prihodom ukinjena t. i. mesečna nagrada za delo prostovoljcev v veleposlaništvih v višini 200 EUR. Naslednje štiri mesece sem spal na vzmetnici, spretno skriti za zaveso na hodniku stanovanja, kjer sem še leto poprej stanoval med izmenjavo. Večino dela sem opravljal na predpotopnem stacionarcu, ki ga je ZIN najbrž pozabil odpisati. Delo je obsegalo predvsem pomoč pri konzularnih zadevah, odpiranje zadev ISKO v okolju Lotus Notes, ki je imelo takrat še izrazito pikslaste ikone, izdelavo potnih listov za vrnitev slovenskih hipsterjev, ki so dokumente izgubili v nedrjih mračnih berlinskih klubov, posredovanje dokumentacije v zapuščinskih zadevah tretje generacije izseljencev itd. Večina dela ni bila ravno navdihujoča, ni pa bilo mogoče zanikati razgibanosti – konzularnim opravilom so se namreč kmalu pridružili soorganizacija dogodkov, izdelava letakov, poročanje o političnih dogodkih v državi gostiteljici ipd.

Ta *hors d'oeuvre* slovenske diplomacije je bil dovolj lepa izkušnja, da sem čez dve leti sprejel odločitev in se prijavil na sprejemne izpite za delo v ministrstvu. Po več kot šestmesečnem izbirnem postopku sem bil povabljen na podpis pogodbe in začetek pripravniškega dela v Direktoratu za multilateralno sodelovanje. Nisem imel pojma, kaj je multilateral. Po nešteto zapisnikih kolegijev in z izdatno pomočjo odlične mentorice se je slika počasi začela sestavljati in postopoma se mi je začelo svitati, kako deluje samosvoje veselje našega ministrstva in naduniverzum diplomacije nasploh. Multilateral mi je postala tako všeč, da sem se odločil za svoj prvi mandat v tujini, in sicer v Stalnem predstavništvu RS na Dunaju. Do takrat mi je bila všeč vsebina, s katero sem imel opraviti, šele z odhodom v tujino na polnokrvni mandat pa mi je postal zares všeč tudi moj poklic.

Zakaj sem se torej diplomat? Ne vem zares, odgovor je mešanica najstniške romantike in avtentičnega zanimanja za mednarodno politiko. Temu je primešana želja po spoznavanju drugih držav in regij. Nekaj romantike pa v meni še vedno tli in v diplomaciji vidim enega redkih še delujočih načinov za zagotavljanje miroljubnega sobivanja različnih kultur. In tu vidim prostor za prispevek Slovenije in moje malenkosti.

**Gregor Jenko, I. sekretar
Stalno predstavništvo RS pri OZN v New Yorku**

Na vprašanje, zakaj sem si za svoj poklic izbrala diplomacijo, mi ni nikoli enostavno odgovoriti. Morda zato, ker je sama ne dojemam kot samostalnik ali pojem, in zato ne znam enoznačno opisati, kaj diplomacija je. Sama jo doživljam bolj kot glagol, proces, postopek in način življenja: nas, diplomatov, ki opravljamo ta poklic, in sploh vseh ljudi, ki v vsakodnevnih interakcijah z drugimi svojo »diplomatskost« izražamo ob vsaki priložnosti – bodisi z reševanjem sporov, izogibanjem neprijetnim situacijam ali z uporabo spoštljivega in jasnega jezika. Tako kot glasba ni rezervirana samo za poklicne glasbenike, tudi diplomacija ni in ne sme biti samo za nas, poklicne diplomate. Vsi skupaj se moramo truditi, da postane del vseh nas, da se vsi naučimo poslušati drug drugega in ustvariti spoštljiv način komunikacije, ki bo pripomogel k boljšim medsebojnim odnosom. Naloga nas, poklicnih diplomatov, pa je, da diplomacijo kot poklic negujemo, izboljšujemo njena načela in metode ter s svojo profesionalnostjo ohranjamo tisto bistvo, ki diplomaciji daje njen specifičen značaj in prepoznavnost tudi v vsakdanjem življenju.

**Tjaša Vučko, ataše
Veleposlaništvo RS v Budimpešti**

Že v mladosti me je zanimalo dogajanje v mednarodni skupnosti, a sem pred študijem mednarodnih odnosov razmišljala tudi o drugih možnostih, kot sta novinarstvo ali prevajanje. Med študijem me je posebej pritegnilo delovanje mednarodnih organizacij, predvsem OZN, in ugotovila sem, da si želim imeti perspektivo aktivne vključenosti, ki jo omogočata diplomacija ali delo za samo organizacijo. Poklic diplomacije v času študijskih let zaradi gospodarske krize žal ni bil dostopen, saj razpisov za delo v ministrstvu praktično ni bilo, kar pa se je po zaključku magistrskega študija in opravljenem pripravništvu v Evropski komisiji spremenilo.

Po približno devetih letih dela v ministrstvu menim, da prednosti diplomatskega dela odtehtajo izzive. Ena od velikih prednosti dela v manjši diplomaciji, kakršna je slovenska, je zagotovo širina delokrogov in odprtost do kreativnega pristopa. Ob omejitvah človeških virov in s tem tudi časa se diplomati hitro privadijo nišnemu pristopu, hkrati pa razumejo pomen celotne slike. To nam v primerjavi z večjimi diplomacijami omogoča agilnost, boljše povezovanje in inovativnost pri delu. Ob tem dodajam, da sem ob odsotnosti mentorskih programov pri prvih korakih v ministrstvu in nasploh v času svoje zaposlitve tu imela izjemno srečo z nadrejenimi, ki so ob svojih bogatih izkušnjah in znanju spodbujali proaktiven pristop k delu in kritično razmišljanje.

Ocenjujem, da k proaktivnemu pristopu pomembno prispevajo tudi izkušnje dela v tujini, zato menim, da je eden od izzivov za ministrstvo še vedno aktivnejša spodbuda k napotitvam na mandat v tujini.

AKTUALNO

Delo v tujini je ključen del diplomacije, ki omogoča boljši vpogled v mednarodno skupnost in nenazadnje v vsakodnevne izzive diplomatskega življenja. Ocenjujem, da bi bilo številne sistemske izzive slovenske diplomacije mogoče rešiti, če bi bilo napredovanje v diplomatskih in uradniških nazivih pogojeno z izkušnjo opravljanja dela v tujini – po vzoru drugih diplomacij.

Urška Učakar, II. sekretarka Stalno predstavništvo RS pri OZN v New Yorku

Ko sem kot osnovnošolka razmišljala o tem, kateri poklic zahteva znanja in veščine, ki so mi bile pri srcu in za katere sem verjela, da mi 'ležijo', sem dokaj hitro pomislila na diplomacijo. Znanje tujih jezikov, želja po spoznavanju drugih kultur in razumevanju sveta, komunikativnost, umirjenost, nekonfliktnost – verjela sem, da sem prava oseba za diplomacijo. Beseda 'diplomatka' mi ni bila tuja, saj sem med nešteti družinji babice s sosedomi, ki so prišle na kavo in 'posvet', slišala, da naj bi bila moja babica največja diplomatka v soseski. Uspelo naj bi ji pomiriti in pobotati še najbolj skregane sosede!

Danes vem, da je babica – ob kavici in pecivu – sosedam nudila 'dobre usluge', sredstvo mirnega reševanja sporov. Vem tudi to, da dobro opravljanje diplomatskega poklica zahteva veliko več od, recimo, daru in osebnih lastnosti. Zahteva nenehno učenje, sposobnost natančne analize, hitro, a preišljeno reakcijo, kreativnost, strateško razmišljanje in vztrajnost. Zastopanje Slovenije v drugih državah in mednarodnih organizacijah je izjemen privilegij, a hkrati zahteva pogum. Veliko poguma. Vsi tisti, ki smo kdaj živeli v tujini, dobro vemo, da je selitev v drugo državo – četudi le nekaj sto kilometrov stran – velik izziv. Če se seli cela družina, je izziv toliko večji.

Prepričana sem, da diplomacija človeku ogromno da, a mu veliko tudi vzame. Diplomatski poklic ni klasičen poklic med 9.00 in 17.00 uro, temveč življenjski slog; je poklic, ki ga moramo kot predstavniki države opravljati z entuziazmom, kakovostno in profesionalno, predvsem pa ves čas. Diplomati smo, ko smo na mandatu v tujini, diplomati ves čas, zato je pomembna vsaka beseda, vsaka poteza, vsak znak. Vse to je del diplomatskega komuniciranja.

Številni globalni izzivi našega časa prinašajo spremembe tudi za diplomacijo. Prihodnost bo prinesla več vrst diplomacije – poznamo znanstveno, okoljsko, javno, digitalno, zvezdniško diplomacijo in druge – a diplomacija bo vedno ostala temelj mednarodnih odnosov. Diplomacija, ključ, ki odpira vrata do prijateljskih odnosov med državami ter s tem preprečuje konflikte in vojne, bo vedno 'v modi'. Predvsem pa bo vedno prava izbira za radovedne ljudi z željo po novih znanjih in brez strahu pred spremembami.

Milica Kotur, svetovalka Kabinet ministrice

RAZMIŠLJAMO

PRIHODNOST PRIPRAVLJENOSTI

Razmišlja: veleposlanica Sabina R. STADLER

Kar naprej slišimo vzdihovanje, da vsak dan zmanjkuje časa. Ali pa pritoževanje, da čas teče vedno hitreje. »Zdi se, da smo šele včeraj prišli s smučanja, danes pa že pakiram kovčke za na morje ...« So vam znana taka razmišljanja in občutki?

Živimo v času najhitrejšega tempa razvoja in sprememb. Tehnološki razvoj, napredek znanosti in število izumov ter količina novega znanja rastejo eksponentno. In s tem tudi človekova negotovost in strah. Umetna inteligenca kot vsakodnevni partner pri nekaterih vzbuja velike dvome. Digitalizacijo in robotizacijo marsikdo vidi kot razčlovečenje. Občutek varnosti slabi. Veča se število različnih dražljajev, ki dnevno zaposlujejo naše možgane: od onesnaženosti s hrupom in svetlobo do družbenih omrežij in sevanja različnih ekranov. S tem se povečujejo utrujenost, nemir in občutek življenja pod stalnim pritiskom. Zato so pomisleki, ali je naše življenje zaradi tehnološkega napredka res kakovostnejše, morda upravičeni.

NOV NAČIN RAZMIŠLJANJA, ...

Ni čudno, da se ljudje sprašujejo o prihodnosti in o tem, kam vse to vodi. Strah raste, pa čeprav bi prihodnost morala pomeniti predvsem priložnost – tako za nas kot tudi za naše otroke. Kompleksnost in soodvisnost sveta namesto zanimanja vzbuja strah. A strah ni nikdar dober sopotnik, še slabši pa je kot odločevalec. Zato je pomembno, da namesto obupovanja nad jutrišnjim dnem začnemo delovati za boljše razumevanje dogajanj okoli sebe in da razmislimo, kaj lahko storimo, da bodo morebitna (negativna) presenečenja v prihodnje povzročila kar najmanjši šok oz. najmanj škode.

Prihodnost bo vedno nepredvidljiva. Pa vendar se je nanjo mogoče pripraviti. Aktivno prizadevanje za boljšo **pripravljenost na prihodnost** je postalo globalni trend. Gre za **strateško predvidevanje**, ki je doživelo pravi razmah po pandemičnem šoku ob covidu-19. Strateško predvidevanje je torej metoda sistematičnega raziskovanja prihodnjih priložnosti in tveganj za sprejemanje informiranih odločitev danes. Je pristop, ki združuje raziskovanje, analizo in kreativno razmišljanje (prepoznavanje ključnih trendov in izzivov v prihodnosti) za preučevanje različnih možnih prihodnosti, za oblikovanje trajnostnih strategij v negotovih in dinamičnih okoljih in tudi za vplivanje na prihodnje smeri razvoja.

Če torej strateško predvidevanje pomeni zmožnost in sposobnost dojemanja prihodnosti, pa vendarle ni čarobna krogla za njeno napovedovanje. Prihodnost ostaja negotova, a sistematično razmišljanje o njej nas osvešča, sili v razumevanje trendov, omogoča prepoznavanje opozoril (t. i. šibkih signalov) ter zavedanje o mnogih možnih prihodnostih. Gre za dejaven pristop pri spremljanju razvoja trendov, ki presenečenj sicer ne odpravi, zmanjša pa šoke, s pripravljenostjo na različne scenarije opolnomoči ljudi in izboljša kakovost odločitev.

... KI V BISTVU NI NOV, ...

Čeprav zveni uporaba strateškega predvidevanja (*(strategic) foresight*) kot nekaj novega, je pristop znan že desetletja. Uporabljal se je že v času hladne vojne, predvsem v vojaških krogih. Med najbolj znanimi je projekt korporacije RAND iz 50. let prejšnjega stoletja, ko so takšen pristop uporabili za pripravo različnih vojaških strategij za obvladovanje posameznih scenarijev.

Takšen način razmišljanja in dela se je kakšno desetletje pozneje pretil tudi v poslovni svet, ko so podjetja zaznavala vedno hitreje spremembe na tržišču. Royal Dutch Shell (RDS) velja za pionirja uporabe strateškega predvidevanja v poslovne namene. V 60. in 70. letih so namreč za potrebe prihodnjega poslovanja uvedli scenarijsko načrtovanje: eden od scenarijev je bil scenarij naftne krize. Ko je kriza dejansko nastopila, je bilo podjetje ustrezno pripravljeno in je uspelo ohraniti svojo konkurenčno prednost s hitro prilagoditvijo poslovne strategije in tako ohranilo stabilnost poslovanja.

RAZMIŠLJAMO

Strateško predvidevanje je bilo tudi osnovno orodje v Južnoafriški republiki v začetku 90. let prejšnjega stoletja. Skupina intelektualcev in strokovnjakov – tudi iz zgoraj omenjenega RDS – je s pomočjo razmišljanja o alternativnih prihodnostih pripravilo več različic vladnih politik in načrtov za vizijo sobivanja in funkcioniranja države v času po apartheidu (t. i. scenariji Mont Fleur).

... JE PA NOVA RAZŠIRJENOST NJEGOVE UPORABE

Afriški pregovor pravi, da »jutri pripada tistim, ki se nanj pripravijo danes«. In to je bistvo strateškega predvidevanja. Obstaja veliko število različnih definicij, vsem pa je skupno to, da govorijo o preučevanju prihodnosti ter o zmožnosti soočanja z njo, ne da bi jo poskusili napovedati, in sicer za čim bolj informirano in strateško odločanje danes in za dobro pripravo nanjo.

Če je bilo strateško predvidevanje v začetku bolj projektni način dela, gre danes za kontinuiran in sistematičen strateški pristop oz. stalno orodje tistih organizacij in aktivov, ki želijo biti pripravljeni. Uporablja se lahko za različne časovne razpore: od nekaj let do razdobja desetletij. Uporablja se lahko na vseh področjih: od poslovnega okolja do kulture, od preučevanja družbenih trendov do ekstrapolacije tehnoloških in znanstvenih dognanj. V uporabi so različne metode: od opisnih do kvantitativnih (v kombinaciji z matematičnimi in statističnimi metodami), od ocen in analiz, ki bolj ali manj temeljijo na znanstvenih dokazih, do bolj kvalitativnih razmišljanj o bližajočih se spremembah.

In prav ta nestriktnost oz. nedorečenost okvira strateškega predvidevanja je tisto, kar dela to orodje izrazito multidisciplinarno, kar mu daje izredno širino in fleksibilnost in kar ga je naredilo tako zelo popularnega in uporabnega. Kompleksnost sveta zahteva kompleksnost razmišljanja in iskanja rešitev. Morda je v strateškem predvidevanju sam proces poglobljenega razmišljanja, diskusij, izmenjave oz. soočenja mnenj in strok, nabora raznolikih udeležencev, angažiranega raziskovanja in iskanja alternativ celo pomembnejši od končnega proizvoda. Saj je prav proces tisti, ki zagotavlja spreminjanje miselnosti družbe – da bodo ljudje prihodnost bolje razumeli in jo lažje sprejemali kot odprto priložnost.

PRIPRAVLJENOST NA PRIHODNOST

Teorija govori o treh vrstah (alternativ za) prihodnost(i): o možnih, verjetnih in zaželenih prihodnostih. Možne prihodnosti so številne – in dlje ko se zazremo v prihodnost, več jih je. A od vseh teh so nekatere alternative bolj verjetne od drugih – zaradi najrazličnejših dejavnikov, ki jih strateško predvidevanje preuči. In od tistih bolj ali manj verjetnih je navadno le nekaj takšnih (morda le ena), kakršne si želimo. In ravno to zadnje navaja k modernemu razmišljanju v znanosti o prihodnosti (ki se v svetu vse bolj uveljavlja kot progresivna panoga in študij), poimenovani tudi futurizem, da lahko z učinkovito uporabo strateškega predvidevanja vplivamo na smer razvoja v prihodnosti.

Če torej organizacija ali sistem razvijeta način razmišljanja, delovanja in ukrepanja, ki pomeni sposobnost zgodnjega prepoznavanja trendov in prelomnih trenutkov ter krepitev zavedanja o povezanosti in soodvisnosti posledic prihodnjega razvoja, bosta bolje pripravljena na prihodnost. Takšna priprava pomeni sposobnost ukrepanja danes – za uspešnost v prihodnjih spremenjenih razmerah. Strateško predvidevanje se torej uporablja za realnejša pričakovanja, za izboljšanje odločanja (tudi pri sprejemanju politik), za obvladovanje tveganj, za spodbujanje inovacij, za večjo odpornost in za boljše prilagodljivost. Vse to pa lahko na dolgi rok pomeni odločilno konkurenčno ali primerjalno prednost, v nekaterih primerih celo preživetje.

Strateško predvidevanje torej pomaga, da bolje razumemo negotovosti in da pravočasno pripravimo proaktivne strategije za obvladovanje različnih prihodnjih izzivov. Morda gre za nekoliko nekonvencionalen postopek dela, ki marsikje presega utirjen način dela (ki vse prevečkrat temelji na t. i. silosnem pristopu), a postaja norma in vsakdan tudi v diplomaciji. Zato smo se tudi v MZEZ lotili tega novega in drugačnega načina dela, ki naj bi vpeljal multidisciplinarno in široko razmišljanje, ki naj bi združeval znanje (*pooling*), odpiral obzorja vsem(u) in uravnotežil pritiske nujnega s strateškim. In v tem je **prihodnost pripravljenosti**.

BSF2024 – SVET VZPOREDNIH RESNIČNOSTI

Na Bledu bo 2. in 3. septembra potekala 19. mednarodna konferenca Blejski strateški forum. Letošnji dogodek nosi naslov Svet vzporednih resničnosti (*ang. A World of Parallel Realities*).

Vsebinski fokus Blejskega strateškega foruma 2024 bo poziv k sodelovanju v skupno dobro: s poslušanjem in slišanjem ter preseganjem lastnih stališč.

Letos se več kot polovica svetovnega prebivalstva odpravlja na volitve. Novembra bodo volitve v ZDA, junija smo bili priča volitvam v EU, pred tem pa še v Indiji in drugih državah, ki pomembno vplivajo na geopolitično in geostrateško realnost ter prihodnost.

Dejstvo je, da se odvija precej hiter in na trenutke brutalen razpad multilateralnega svetovnega sistema; ruska agresija v Ukrajini in bližnjevzhodni konflikt, ki je prerasel v humanitarno katastrofo, kažeta vso nemoč mednarodne skupnosti pri premikih k zagotavljanju globalne varnosti in stabilnosti. Multilateralno dogovarjanje je zamenjala multipluralnost oziroma regionalno in interesno povezovanje različnih držav, ki med seboj tekmujejo in vse manj sodelujejo.

V času, ko se mednarodna družba sooča s ciklom tekmovalnosti, negotovosti in antagonizmom, ki se odražajo v nestabilnosti, nasilju in konfliktih, so potrebne trajnostne rešitve. Zavedanje, da živimo v svetu vzporednih resničnosti, nas spodbuja k združevanju teh resničnosti v korist skupnega dobra.

Živimo v času velikega preoblikovanja sveta, ki ima potencial, da usodno zaznamuje našo skupno prihodnost. V takšnem času je sposobnost slišati in poslušati v mednarodni skupnosti ključnega pomena, če želimo najti učinkovite in trajnostne rešitve. To ponuja letošnji Blejski strateški forum – inkluzivno platformo, kjer so različni glasovi, pogledi in razmišljanja ključnih igralcev v globalnem multilateralnem okolju slišani in upoštevani. Verjamemo, da je konstanten in konstruktiven dialog edina pot k izgradnji multilateralnega sistema, ki deluje na univerzalno sprejetih normah.

Tudi letos bo BSF gostil ogromno zanimivih udeležencev iz sveta politike, gospodarstva in civilne družbe. Vsebinsko se bo dotaknil vseh najbolj ključnih izzivov globalne družbe, obenem pa odprl tudi teme, ki znajo usodno zaznamovati našo skupno prihodnost. Tako bodo med najbolj zanimivimi paneli vsekakor panel o (ne)delovanju globalnega multilateralnega okvirja (tudi s slovenskimi izkušnjami pri dosedanjem delu VS OZN), pa panel o Bližnjem vходу, pripravah na vrh o prihodnosti, Indopacifiku, Indiji, dezinformacijah, prehranski varnosti, energetiki in še o marsičem.

Kot ena od novosti v programu Blejskega strateškega foruma 2024 bo vpeljan inovativen koncept *Living library*. Gre za interaktivni dogodek, kjer kot »knjige« nastopajo ljudje z različnimi izkušnjami in ozadjem glede izbrane tematike. Udeleženci konference (»bralci«) se z njimi pogovarjajo ter spoznavajo njihove zgodbe in poglede na to tematiko.

BLEJSKI STRATEŠKI FORUM

Blejski strateški forum še naprej krepi partnerstva in letos sodeluje pri oblikovanju programa z več kot desetimi ključnimi globalnimi mislišči z različnih celin. Nadaljuje dolgoletno sodelovanje z vodilnimi organizacijami, kot so Atlantic Council, Nelson Mandela Center in BMW Foundation. Letos prvič sodeluje s skupinama Jeju Forum for Peace and Prosperity in Oxford Process on International Law Protections in Cyberspace. Sodelovanje z globalnimi partnerji omogoča širše razumevanje globalnih problematik, pestrejši nabor govorcev in vsebin ter vključevanje novih perspektiv.

Ob robu Blejskega strateškega foruma bo tudi letos, že 13. leto, potekal Blejski strateški forum za mlade. Letošnjega se bo med 30. avgustom in 1. septembrom na Pokljuki udeležilo okoli 40 izbranih mladih iz vsega sveta. Ti se bodo v okviru programa pod naslovom *Restoring Common Ground* osredotočili na vzroke za obstoj različnih resničnosti in na načine, kako te resničnosti ponovno združiti. Udeleženci so bili izbrani na javnem razpisu, ki se je odprl v prvem tednu maja.

Udeleženci Blejskega strateškega foruma za mlade bodo letos aktivno vključeni tudi v mednarodno konferenco Blejski strateški forum. Imeli bodo možnost sodelovanja v razpravah kot govorniki, prednost pri zastavljanju vprašanj v okviru razprave (t. i. možnost prvega vprašanja) in možnost organizacije lastnih razprav v okviru foruma.

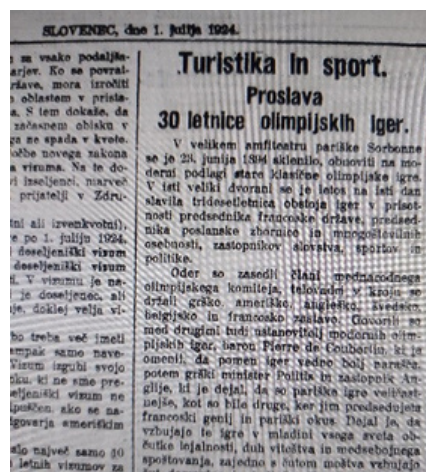

PRED NATANKO STO LETI

Objavljamo nekaj vesti (v izvirnem zapisu), ki so v časopisu Slovenec izšle pred natanko 100 leti, 1. in 13. julija 1924.[1]

»Proslava 30 letnice olimpijskih iger«, 1. julij 1924

V velikem amfiteatru pariške Sorbonne se je 23. junija 1894 sklenilo, obnoviti na moderni podlagi stare klasične olimpijske igre. V isti veliki dvorani se je letos na isti dan slavila tridesetletnica obstoja iger v prisotnosti predsednika francoske države ... Govorili so med drugimi tudi ustanovitelj modernih olimpijskih iger, baron Pierre de Coubertin, ki je omenil, da pomen iger vedno bolj narašča, potem grški minister Politis in zastopnik Anglije, ki je dejal, da so pariške igre veličastnejše, kot so bile druge, ker jim predsedujeta francoski genij in pariški okus. Dejal je, da vzbujajo te igre v mladini vsega sveta občutke lojalnosti, duh viteštva in medsebojnega spoštovanja, zajedno s čutom moštva vzbujajo čut domovine in tudi čut človečanstva.

Članek v Slovincu, 1.7.1924 /Avtor: Dlib.si

»Razmejitev z Ogrsko končana«, 1. julij 1924

Šefi (zastopniki Jugoslavije, Ogrske, Anglije, Francije, Italije in Japonske) razmejitvene komisije za mejo med Jugoslavijo in Ogrsko, ki so se sešli dne 25. maja t. l. v Zagrebu, so po enomesečnem pregledovanju te meje konstatirali, da se je tehnično delo na meji izvršilo po teoretičnih mejnih določitvah, ki jih je sklenila ta internacionalna komisija. S tem je razmejitveno delo končano. Dne 29. t. m. so šefi-komisarji odpotovali v Belgrad in Budapešto, na poslovilni obisk vladi v Belgradu in Budapešti, potem pa odpotujejo vsak v svojo domovino.

»Po svetu / Prebivalstvo Palestine«, 13. julij 1924

3. oktobra 1922 se je vršilo v Palestini prvo moderno ljudsko štetje in morebiti edino zanesljivo do danes. Sedaj [1924] ga je angleški urad priobčil. Prebivalcev šteje Palestina 757.181; od teh je 598.339 mohamedanov, 83.957 židov, 73.024 kristjanov, 1862 Hindu-jev in indijskih Sikh. Mohamedani se razdelijo v štiri vrste, a so tri zelo majhne, kajti šuniti sami štejejo 590.890 duš. Kristjani se razdelijo na petnajst konfesij; najštevilnejši so pravoslavni, ki jih je skoraj polovica, 83.369, rimskih katolikov je 14.245, grških pa 11.191. Sanitov je torej 78 % prebivalstva, židov 11 %, kristjanov malo manj kot 10 itd. Največja tri mesta so Jeruzalem z 62.578 ljudmi, potem Jaffa s 47.709 in Haifa s 24.634. V Jeruzalemu imajo pa židi večino; jih je 33.971, torej 54 odstotkov, kristjanov je 14.699 to je 23 odstotkov, mohamedanov pa 13.414; je 21 odstotkov.

[1]<https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-VIG0U4CS/a9f11458-3156-42a5-9607-030d9c86cca7/PDF>
<https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-6YB6HVH0/6a1bc6f5-1782-474b-8f98-cee801c109a4/PDF>

DKP – TOKRAT IZBRANO

ZVOK ČEBEL NA PLATNU

Slovensko veleposlaništvo v Seulu vse od svoje vzpostavitve aktivno izvaja projekte čebelje diplomacije, nenazadnje tudi z lastnimi urbanimi čebelnjak, ki domujejo na strehi veleposlaništva. Tovrstne aktivnosti so Korejcem blizu, simpatične in so deležne naklonjenega odziva v korejskih medijih.

Veleposlaništvo jih zato uporablja kot orodje pri stikih z javnostjo za splošno promocijo Slovenije, pa tudi za vzpostavljanje stikov in tkanje vezi v najvišjih, sicer precej zaprtih krogih korejske politike in gospodarstva.

V skladu s tem se je ob pripravah na zaznamovanje letošnjega svetovnega dneva čebel najprej porodila želja po praznovanju na drugačen, inovativen način, čemur je sledila zamisel o prenosu čebelje tematike iz znanstvene in okoljevarstvene sfere v sfero umetnosti, tega prvinskega medija, ki ljudi že od nekdaj povezuje, jih spodbuja k premišljevanju ter odgovornemu ravnanju.

V sodelovanju s priznanima korejskima glasbeno-vizualnima umetnikoma je ideja rasla, se razvijala in se na koncu na strehi veleposlaništva udeležila v izvedbi umetniško-kontemplacijskega performansa *Sounds of Bees on Canvas*. Šlo je za preplet zvočnih dražljajev, vključno z umetniško modifikacijo zvoka čebel v panju, in sočasnega ustvarjanja likovnega dela na velikem platnu. In najpomembnejše, šlo je za dogodek, ki je v želji spodbuditi razmislek o pomenu ohranjanja čebel in trajnostnega razvoja našega planeta povezal različne sfere družbe, ki se, vsaj v Seulu, redko zberejo na enem mestu – umetnost in umetnike je povezal s politiko, diplomacijo, gospodarstvom ter z znanostjo in čebelarstvom.

Likovno ustvarjanje na platnu
Avtor: Veleposlaništvo Seul

Glasbeni performans
Avtor: Veleposlaništvo Seul

Rezultate diplomatskih sprejemov in srečanj je velikokrat težko ovrednotiti glede kakovosti, še težje pa s številkami. Pa vendar nas atmosfera ter izjemno pozitivni odzivi gostov in medijev navdajajo z občutkom, da je bil dogodek uspešen, da je še okrepil podobo Slovenije – sicer majhne, a aktivne, prodorne in odgovorne države

Najbolj pa smo veseli, da je dogodek spodbudil več korejskih podjetij in tudi nekaterih veleposlaništev k postavitvi lastnih urbanih čebelnjakov. Za to potezo se je med drugim takoj po dogodku odločil eden najprestižnejših seulskih hotelov Grand Hyatt.

Tako se diplomatsko-poslovna čebelarska skupnost v Koreji širi in krepi status slovenskega veleposlaništva kot pionirja in ključnega gibalca pri razvoju tega gibanja.

Nagovor veleposlanika Jerneja Müllerja
Avtor: Veleposlaništvo Seul

ZADNJA STRAN

MALO NAZAJ IN MALO NAPREJ

USPEŠNO OPRAVLJENO

- 3. in 4. junij: posvet ekonomskih svetovalcev
- 22. maj: dan slovenske diplomacije
- 22. maj: 13. mednarodna konferenca Dan Afrike
- 4. junij: konferenca »Umetna inteligenca – smeri razvoja in mednarodne sinergije«
- 6. junij: mednarodna konferenca »Gradnja mostov med jeziki: Umetna inteligenca, osredotočena na človeka«
- 21. junij: odprtje slovenskega konzulata v Hošimihu, Vietnam
- 25. junij: dan državnosti

PRIPRAVLJAMO SE

- 2. in 3. september: Blejski strateški forum 2024
- 1.–30. september: predsedovanje Slovenije Varnostnemu svetu OZN
- 10. september: začetek 79. zasedanja Generalne skupščine OZN
- 24. september: začetek splošne razprave v Generalni skupščini OZN

MISEL ZA KONEC

Ni najbolj pomembno to kje stojimo, temveč v katero smer se premikamo.

Johann Wolfgang von Goethe

Diplomatski zvezek je informativno glasilo o diplomaciji, mednarodnih odnosih in globalnih dogajanjih. Izdan je le v elektronski obliki. Izhaja šestkrat letno (na 2 meseca).

Vsebina ni nujno odraz uradnih stališč Ministrstva za zunanje in evropske zadeve.

UREDNIKA: veleposlanica Sabina Stadler Repnik; NAMESTNICA UREDNICE: Marjana Prvinšek Bokal
AVTOR STALNE RUBRIKE "Bilo je...": v. Jožef Ciraj
TAJNICA UREDNIŠTVA: Klementina Goličnik
LEKTORIRANJE: Nanika Holz

NASLOV UREDNIŠTVA: MZEZ, Služba za strateško načrtovanje in analize
Grad Jable, Grajska 1, Loka pri Mengšu, 1234 Mengeš
Tel. 01 478 67 20, e-naslov: zan.mzez@gov.si
Izdaja: julij 2024, ISSN 33023-9036

